

Nr 33

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om upptagande å riksstaten för budgetåret 1961/62 av underskottet för luftfartsfonden.

(4:e avd.)

I propositionen nr 1, bilaga 18, har Kungl. Maj:t under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 3 januari 1961 föreslagit riksdagen att för Luftfartsfonden å riksstaten för budgetåret 1961/62 upptaga ett underskott om 18 300 000 kr.

Med skrivelser den 23 och 29 augusti samt den 18 november 1960 har *luftfartsstyrelsen* framlagt beräkningar rörande underskott å luftfartsfonden för budgetåret 1961/62.

I propositionen lämnas till en hörjan en redovisning av några verket berörande allmänna frågor samt vissa organisations- och personalfrågor (s. 2—6).

Efter en avvägning av de olika medelsbehoven samt under beaktande av den begränsning, som med hänsyn till det statsfinansiella läget anses erforderlig, har styrelsen uppgjort följande beräkning av inkomster och utgifter för budgetåret 1961/62. De beräknade inkomsterna samt utgifterna enligt den fastställda staten för innevarande budgetår har medtagits som jämförelse.

	1960/61	1961/62
	Tusental kronor	
Inkomster		
1. Hyror och arrenden	3 900	4 600
2. Trafikinkomster	14 150	15 400
3. Besiktningssavgifter m. m.	400	400
4. Diverse inkomster	550	1 000
	Summa 19 000	21 400
Utgifter		
1. Luftfartsstyrelsen: Avlöningar	3 370	3 805
2. Luftfartsstyrelsen: Omkostnader	538	560
3. Flygplatsorganisationen: Avlöningar	8 305	9 560
4. Flygplatsorganisationen: Omkostnader	1 115	1 219
5. Underhåll m. m. av flygplatser	3 900	5 800
6. Hyres- och arrendeavgifter m. m.	230	230

	1960/61	1961/62
	Tusental	kronor
7. Underhåll och drift av radioanläggningar	5 790	6 950
8. Underhåll och drift av teleutrustning	1 565	1 675
9. Utgifter för väderlekstjänst.....	2 806	3 200
10. Ersättning till flygvapnet	—	250
11. Sveriges bidrag till ICAO m. m.	660	695
12. Pensionskostnader	460	550
13. Diverse utgifter	251	156
14. Avsättning till värdeminskningsskonto	3 800	5 375
15. Oförutsett	—	1 800
	Summa 32 790	41 825
	Underskott 13 790	20 425

Beträffande de närmare upplysningar angående beräkningen av de skilda inkomst- och utgiftsposterna som i anslutning till tabellen lämnas av luftfartsstyrelsen torde få hänvisas till propositionen (s. 7—10).

Remissutlåtande av *statens lönenämnd* redovisas å s. 10 och 11 i propositionen.

Departementschefen har anfört följande.

»I 1960 års statsverksproposition beräknades luftfartsfondens underskott för innevarande budgetår till 13 100 000 kr. Genom beslut den 3 juni 1960 fastställde Kungl. Maj:t driftkostnadsstat för luftfartsverket och i denna upptogs driftkostnaderna till 32 790 000 kr. Samtidigt förutsattes ett underskott om högst 13 790 000 kr. för budgetåret 1960/61. Ökningen av underskottet i förhållande till det i statsverkspropositionen upptagna beloppet berodde huvudsakligen på de generella löneökningar till statstjänstemännen varom överenskommelse träffades våren 1960.

För nästa budgetår uppskattar luftfartsstyrelsen fondens driftkostnader till 41 825 000 kr., innebärande en ökning i förhållande till luftfartsverkets stat för innevarande budgetår med 9 035 000 kr. Inkomsterna beräknas samtidigt öka med 2 400 000 kr. till 21 400 000 kr. Fondens underskott för budgetåret 1961/62 skulle följaktligen komma att uppgå till 20 425 000 kr.

Av den beräknade inkomstökningen faller något mer än hälften på trafikinkomsterna. Beträffande utgifterna hänför sig ca 1 700 000 kr. till avlöningsanslagen, 1 900 000 kr. till underhåll av flygplatser, 1 160 000 kr. till underhåll och drift av radioanläggningar samt 1 575 000 kr. till avsättning till värdeminskningsskonto. Dessutom har upptagits en post om 1 800 000 kr. för oförutsedda utgifter, inklusive ett belopp av 1 100 000 kr. avseende kostnader på grund av överflyttning av hela utrikestrafiken från Bromma till Arlanda på våren 1962.

Vid beräkningen av luftfartsverkets avlöningskostnader har styrelsen räknat med, förutom automatiska utgiftsökningar på grund av löneklassuppflyttningar m. m., ökade utgifter för förstärkning av styrelsens och flygplatsorganisationens personal.

Beträffande styrelsens organisation biträder jag förslaget om inrättande av en tjänst som byråingenjör på luftfartsinspektionen, vilken tjänst dock — i enlighet med vad lönenämnden i remissyttrande hösten 1959 förordat — bör placeras i Ae 19. Vidare tillstyrker jag en kansliskrivartjänst på luftfartsinspektionen samt att medel beräknas för en biträdes- eller vaktmästarbefattning på styrelsen. I övrigt biträder jag förslagen om förändring av dels en på kanslibyrån placerad amanuens tjänst i reglerad befordringsgång till förste byråsekreterare i Ae 21, dels en tjänst som byråingenjör i Ae 19 på marktjänstbyrån till byråingenjör i Ae 21, dels ock en tjänst som förste trafikledare i Ae 21 på trafikbyrån till förste trafikledare i Ae 23. Övriga av styrelsen framförda förslag beträffande nya tjänster och förändring av tjänster är jag inte beredd tillstyrka. Som följd härav kan den ökning under styrelsens avlöningsanslag, som styrelsen föreslagit, minskas med 258 000 kr., varvid hänsyn även tagits till en engångskostnad för innevarande budgetår om 20 000 kr. avseende vissa expertarvodet.

I fråga om flygplatsorganisationens avlöningar tillstyrker jag styrelsens förslag om förändring av en tjänst som trafikledare i Ae 19 vid Kiruna flygplats till förste trafikledare i Ae 21. Styrelsens förslag om överflyttning av ett 15-tal kollektivavtalsanställda till löneplan, vilket anslagsmässigt innebär en uppräknings av flygplatsorganisationens avlöningsanslag och en motsvarande nedräkning av underhållsanslaget, har jag ej något att erinra emot. Vad gäller flygplatsorganisationens avlöningspost i övrigt bör kostnadsökningen kunna begränsas med 227 000 kr. i förhållande till styrelsens, av mig förut redovisade förslag. Under denna post har jag därvid inte räknat med någon ersättning till flygvapnet för utökning av flygvapnets personalstat med tre trafikledare. Frågan härom torde få prövas i samband med att förslag framlägges rörande övriga ersättningar till flygvapnet på grund av merkostnader för den civila trafiken på militära flygfält. För uppkommande kostnader härvidlag för luftfartsverket under nästa budgetår torde, som jag förordar i det efterföljande, posten till oförutsedda utgifter få anlitas. För flygplatsorganisationens omkostnader upptar jag ett med 29 000 kr. i förhållande till styrelsens förslag reducerat belopp.

Med hänsyn till mitt ställningstagande till berörda anslag under sjätte huvudtiteln kan utgiftsökningen för väderlekstjänsten minskas i förhållande till styrelsens uppskattning med ca 340 000 kr. I motsats till styrelsen har jag därvid räknat med att luftfartsverket även i fortsättningen skall bestrida en tredjedel av Sveriges kostnader för väderleksstationerna i Nordatlanten.

Beträffande luftfartsstyrelsens förslag i övrigt har jag ansett att kost-

nadsökningen för underhåll m. m. av flygplatser bör begransas med 300 000 kr. i förhållande till vad styrelsen begärt. Slutligen upptar jag för oförutsedda utgifter en post om 1 600 000 kr. I denna post ingår då även, som nämnts, en eventuell ersättning till flygvapnet för utnyttjande av militära flygplatser samt förenämnda kostnadsökning i anledning av den tidigarelagda överflyttningen av utrikestrafiken från Bromma till Arlanda. Jämfört med styrelsens beräkningar innebär detta en besparing med 450 000 kr.

Med hänsyn till den förutsedda minskningen av trafiken på Bromma flygplats fr. o. m. våren 1962 vill jag understryka angelägenheten av att styrelsen i god tid vidtar åtgärder för att anpassa flygplatsens personal, inventarier m. m. till de väsentligt reducerade uppgifter som kommer att återstå därefter. Bl. a. bör vissa delar av personalen och utrustningen kunna överflyttas till Arlanda flygplats redan under budgetåret 1961/62. De av mig gjorda reduceringarna i det föregående av styrelsens äskanden får bl. a. ses mot denna bakgrund. Luftfartsstyrelsen bör snarast möjligt och senast i samband med att styrelsen avger sina förslag till driftkostnadsstat för budgetåret 1961/62 till Kungl. Maj:t inkomma med en redogörelse för de åtgärder styrelsen avser att vidta för att minska kostnaderna för Bromma flygplats i anledning av nämnda trafiköverflyttning.

Vid bifall till vad jag förordat kan luftfartsverkets driftkostnader, inklusive posten till oförutsedda utgifter, beräknas komma att uppgå till i runt tal 40 300 000 kr., vilket i jämförelse med beräkningarna i 1960 års statsverksproposition innebär en ökning med 8,4 milj. kr. Inkomsterna har i styrelsens petita samtidigt beräknats öka med 2,6 milj. kr. likaledes i jämförelse med de uppskattningar för innevarande budgetår, som gjordes i 1960 års statsverksproposition. Av vad jag senare under hand inhämtat från luftfartsstyrelsen kan inkomsterna emellertid beräknas öka ytterligare. Med hänsyn härtill uppskattar jag inkomstökningen för nästa budgetår till 3,2 milj. kr. Trots den restriktiva prövningen av verkets kostnader i förevarande sammanhang och nämnda inkomstökning kommer underskottet för budgetåret 1961/62 att bli väsentligt större än för de närmast föregående budgetåren. Ansträngningar måste därför göras för att söka åstadkomma inkomstförstärkningar för luftfartsverket. I föregående års statsverksproposition anförde jag bl. a., att det torde få ankomma på svenska delegationen av skandinaviska flygtaxekommittén att närmare utreda spørsmålet rörande en särskild godsavgift på flygtrakten. Enligt vad jag inhämtat kommer delegationen i början av innevarande år att redovisa resultat av denna undersökning. Frågan om eventuella avgiftshöjningar kommer jag att framdeles underställa Kungl. Maj:ts prövning.

Jag beräknar således inkomsterna för nästa budgetår till 22 000 000 kr. Med hänsyn till vad jag förordat torde underskottet å luftfartsfonden på driftbudgeten för budgetåret 1961/62 kunna upptagas till 18 300 000 kr. Jag

förutsätter vidare, att den noggranna avvägningen av de olika utgiftspos-
terna, liksom hittills varit fallet, får ankomma på Kungl. Maj:t att verk-
ställa, sedan styrelsen under våren 1961 ingivit sina definitiva förslag till
driftkostnadsstat.»

Utskottet. Kungl. Maj:ts förevarande förslag innebär att inkomsterna
för luftfartsverkets del beräknas till 22,0 milj. kr. och utgifterna till 40,3
milj. kr. Det anslag som erfordras för täckande av underskottet skulle
således uppgå till 18,3 milj. kr. I förhållande till den för budgetåret 1960/61
fastställda staten beräknas utgifterna öka med 7,5 milj. kr., medan in-
komstökningen uppgår till 3,0 milj. kr. I förhållande till luftfartsstyrel-
sens eget stafförslag innebär propositionens förslag en begränsning av ut-
gifterna med 1,5 milj. kr.

Departementschefen konstaterar, att verkets underskott för nästa bud-
getår trots den restriktiva utgiftsprövningen samt beräknad uppgång av in-
komsterna kommer att bli väsentligt större än de närmast föregående bud-
getåren. Ansträngningar måste därför enligt departementschefens mening
göras för att söka åstadkomma inkomstförstärkningar för luftfartsverket.
Departementschefen erinrar i detta sammanhang om sitt uttalande i fjöl-
årets statsverksproposition om utredning genom den svenska delegationen
av skandinaviska flygtaxekommittén av frågan om särskild godsavgift på
flygfrakter.

Utskottet har vid sin prövning av förevarande anslagsfråga icke funnit
anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag beträffande beräkningen
av underskottets storlek eller i fråga om inrättande av respektive föränd-
ring av vissa tjänster. Då vad departementschefen i övrigt anfört och för-
ordad icke i förevarande sammanhang givit utskottet anledning till särskilt
uttalande, hemställer utskottet,

att riksdagen må för *Luftfartsfonden* å riksstaten för bud-
getåret 1961/62 upptaga ett underskott om 18 300 000 kr.

Stockholm den 28 februari 1961

På statsutskottets vägnar:

ERNST V. STAXÄNG

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Boman, Einar Persson, Ivar Johansson, Birger Andersson, fröken Andersson, herrar Axel Johannes Andersson, Bergman, Holmqvist, Per Jacobsson, Bengtson, Fritz Persson, Ragnar Bergh, Rikard Svensson och Bengt Gustavsson; samt

från andra kammaren: herrar Staxäng, Petterson i Degerfors, Malmberg, Karlsson i Olofström, Blidfors, Nilsson i Göingegården, Andreasson, fru Lewén-Eliasson, fröken Elnén, herrar Lassinantti, Johansson i Norrköping, Andersson i Knäred, Gustafsson i Kärby, Heidenberg och Nelander.